

jo kun her Tale — leve for Tiden i god Forstaaelse med hinanden. Hvis det Modsatte var Tilfældet, vilde vi ganske vist have hørt, at det var kommet til orde. Der er jo saamange Leiligheder, hvorved slige Ting komme frem; men jeg idetmindste har ikke hørt nogen væsentlig Anse blive fremført i saa Henseende. Det var ikke Tilfældet ifjor, da vi foretog nye Valg til Folkethinget, og ligesaa lidt har jeg hørt eller læst, at der er fremkommet Noget i denne Retning paa de mange forffjellige Bælgermøder, som man jo rundt omkring i Landet pleier at afholde efter hver endt Rigsdagssession. Hvorfor skulle vi da nu gjøre en saadan Forandring, der vil avle Splid og Misnøie omkring i Communerne, idet det gamle Grundlag for Valgretten bliver forrykket, og Magten lægges i andre Hænder. Som Forholdet nu er ordnet f. Ex. med Hensyn til Sogneraadsvalgene, er Magten fordeelt i Forhold til Bidragene til Communen, idet de Høistbestræbte, som vælge det større Fleertal af Sogneraadet, ganske vist ogsaa betale mere end Halvdelen af Communeskatterne. Vi vedtog som bekjendt i 1867 en ny Communallov. Dengang kom det paa Tale, at vi skulde søge at faae Alt, hvad der i denne Henseende angik Landboforholdene, ind i een Lov, og jaaviddt jeg mindes, var der Ingen, der mere insisterede derpaa end det ærede Medlem for Velle Amts 2den Valgkreds (Berg). Hvorfor skulle vi da nu atter rive denne Lov istykker; jeg seer ikke mindste Grund dertil. Den hidtilværende Valgmaade har endvidere vundet mange Aars Hævd, den er nu omtrent 15 Aar gammel, og den har saaledes Traditionen for sig, og det en Tradition, som har været saa mægtig, at den har kunnet paatrykke selve vor Grundlov sit Stempel. Jeg sigter herved til Valgmaaden til Landsthinget; thi det er jo bekjendt, at man har taget den Maade, hvorpaa vi vælge Amtsraadene, til Forbillede for den. Efter min Mening bør man ikke bryde med en saadan Tradition, uden der foreligger en stærk Nødvendighed derfor. Jeg kan derfor ikke Andet end finde, at dette Forslag er ubetimeligt, og det er ikke blot ubetimeligt; men det er ogsaa farligt eller kan idetmindste efter min Anskuelse blive farligt. Jeg

vil ikke sige, at der i den nærmeste Fremtid, eller som Forholdene nu for Tiden ere, kan være nogen stor Fare derved; men jeg frygter for, at den Tid vil komme, da det kan blive meget farligt. Jeg er nu af den Anskuelse, og den skal jeg aabent udtale, at jeg ikke kan forstaae Andet, end at den, der giver det større Bidrag til Communen, ogsaa maa have Mere at sige i Communens Anliggender end den, som giver det mindre Bidrag. Ja, var der Tale f. Ex. om at foretage en Indskrænkning i den almindelige Valgret til Folkethinget, saa var det noget Andet; men dette er jo ikke Tilfældet. Ingen tænker jo paa at indskrænke Valgretten i denne Henseende. Her er ikke Tale om at fratage Nogen de Rettigheder, Grundloven hjemler. Sogneraadene og Amtsraadene have ingen Indflydelse paa Børnepligtsforholdene, paa Folkets borgerlige Rettigheder, paa Religionsforholdene osv., men efter min Anskuelse kun paa rene Pengespørgsmaal, og naar Taleren er om rene Pengespørgsmaal, mener jeg, at de Mænd, som yde det større Bidrag, ogsaa maae have en forholdsvis større Indflydelse paa den, Maade, hvorpaa disse Bidrag anvendes. Hvad kan der skee, naar vi faae et Sogneraad sammensat efter denne Valglov? Efter den Erfaring, som jeg har, vil et Sogneraad kunne blive sammensat saaledes, at Huusmænd og Indfødere, naar Sogneraadet f. Ex. skal bestaae af 7 Medlemmer, kunne vælge de 5 og Gaardmændene kun de 2 Medlemmer, og saa maae disse Sidste endda tage Forholdstalsvalgmaaden til Hjælp. Men hvad kan der saa endvidere skee? Ja, der kan skee meget, altfor meget. Jeg vil ikke sige, det skeer; men det er muligt, at et saadant Sogneraad f. Ex. siger: Vi ville ikke have nogen Bæstning paa dette Bæsthus; thi det have vi ingen Brug for, og er det i en Commune kommet til det, som jeg anseer for det Rette, at Betarbedet er bortliciteret, saa gaaer man maaskee tilbage og bestemmer, at det skal fordeles efter Hartforret. Muligen kunde det ogsaa falde et saadant Sogneraad ind at sige: Vi ville ikke bidrage tynderlig til at udvikle Skolevæsenet. Men det er Noget, som jeg sætter særdeles stor Priis paa, at der maatte